

Pietisten.

Namnet Pietist kommer af ett Latinsk ord, Pietas, gudaktighet.

N:o 8

Augusti 1864.

23 Årg.

Epistelen till de Romare.

Cap. 10: 9—13.

9. Ly om du bekänner med din mun Jesum, att Han är Herren, och tror i ditt hjerta, att Gud hafwer uppväckt honom ifrån de döda, så warder du salig.

Det är den stora frågan, huru man "warder salig", som Apostelen åter här afhandlar (v. 1—6). Ut i den frågan hade han i närmast föregående vers, såsom motsats till allt owist och aflägsset sökande, anført ur Moses: "Ordet är hardt när dig, nemligen i din mun och i ditt hjerta; det är det ordet om tron, som wi predika". Huru detta skulle förstås — huru ordet kan göra oss saliga, och huru ordet är i vår mun och i vårt hjerta — detta är hwad Apostelen nu förklarar, då han säger: "Ly om du bekänner med din mun Jesum, att Han är Herren, och tror i ditt hjerta, att Gud hafwer uppväckt honom ifrån de döda, så warder du salig". — Detta är ett mycket dyrbart språk. Här så wi i korta, klara och bestämda ord höra, huru man "warder salig", frälst ifrån det ewiga förderfwet och insatt i den ewiga saligheten.

Här säges uttryckligt, att du warder salig genom detta enda: Om du i ditt hjerta tror och med din mun bekänner Jesum, att Han är Herren och är uppväckt ifrån de döda. Så nära och bestämdt gifwen är saligheten i "det ordet om tron". Icke behöfwer du på lagens långa och omöjliga väg (v. 5) fara efter att upprätta din egen rättfärdighet, såsom det otrogna Israel (v. 2). Icke behöfwer du heller med de owissa och twiflande själar swäfwa hit och dit, likasom med frågan: "Hv vill fara upp i himmelen, att hemta Christus här ned, eller fara ned i djupet, att hemta honom upp ifrån de döda?" Nej, "ordet är hardt när dig" — "det ordet om tron". Gattar du blott detta i ditt hjerta, så att du på det lefwande sättet tror på Jesum och bekänner honom, både såsom "Herren", kommen ifrån himmelen, och äfwen såsom din fullkomlige Frälsare, "uppväckt ifrån de döda", så warder du salig.

Men låtom oss väl märka, huru Apostelen här talar om både

tro och bekänna. Detta är icke endast föranledt af Moses ord om både mun och hjerta, som i v. 8 anfördes, utan såsom vi se af v. 10, har hwaridera flyktet, tron och bekännelsen, sitt eget verk sig tillägnadt, då der säges (enligt gr. t.), att man "med hjertat tror till rättfärdighet, och med munnen bekänner till salighet". Hvad denna åtskilnad betecknar, så vi nedanför underjola; men märk här, att då Apostelen vill uttala den stora försäkran: **Du warder salig** — hwilket äfwen nedanför (v. 11 o. 13) säges om "hwar och en som tror", eller som "åkallar Herrens namn" — så uppgifwer han här först ett utmärkande tecken på den äkta tron, och äfwen en i wisja afseenden nödwändig utöfning af denna tro. Och tecknet på den saliggörande tron är, att du genom denna blifwer en Jesu wän, som ur hjertats fullhet bekänner honom och söker att befrämja hans rike. Men bekännelsen blifwer också en nödwändig utöfning af tron, så samnt den lefwande tron alltid söder i hjertat dels en inre lust och drift att tala om Jesus, som nu blifwit des stätt, dels ett kärleks-nit om hans ära och om själars frälsning. — Och att med bekännelsen här menas detta fria, lefwande uttryck af hjertats tro — icke någon sådan bekännelse, som kan wara endast munnens, eller den ifrån barndom inhemtade och i templet efterstafrwade, hwilken bekännelse också alla otrogna kunna frambara — det förstå wi genast. Ty först weta wi, att Skriften alltid menar det allwarligt med hwad hon talar — att när Skriften talar om en saliggörande tro eller bekännelse, der alltid menas den lefwande tron och den sanna bekännelsen, då "munnen talar det, hwaraf hjertat fullt är" (Matth. 12: 34). Men desutom har Apostelen här uttryckligt tillagt de orden: **Och tror i ditt hjerta**. Si, om en sådan bekännelse talas här, neml. att du "tror i ditt hjerta", och derföre talar; såsom redan David säger: **Jag tror, derföre talar jag** (Ps. 116: 10).

Och hwad bekänner nu den troende själen om Jesus? Att han är Herren, säger Apostelen. Detta är det första, wi måste tro och bekänna, neml. att den så djupt föraktade, marterade och dödade Jesus är "Herren af himmelen" (1 Cor 15: 47), är "den som af Gud tillskickad är till en domare öfwer lefwande och döda" (Ap. G. 10: 42). Den troende bekänner således, att Herren är redan kommen ifrån himmelen, till motsats emot dem, som fråga: "Do vill fara upp i himmelen, d. ä. att hemta Christns här ned" (v. 6). Ja, uti det enda, att Jesus är Herren, ligger allt det, som wi tro och bekänna om hans person och wäsende, och hwilket wi icke utan Anden kunna rätteligen tro och bekänna; hwarom Apostelen säger: "Ingen kan kalla Jesus en Herre, utan genom den Heliga Andan" (1 Cor. 12: 3). Om en sådan bekännelse talar här Apostelen, neml. om den som kommer af Andens verk i själen; ty genom Andens upplysning kunna wi redan af hjertat tro, hwad en gång alla tungor skola bekänna, att Jesus Kristus är Herren, Gud Fader till ära (Phil. 2: 9—11).

Men den troende själen bekänner ännu ett viktigt stycke om Gonom. Och hwilket är detta? Att Gud hafwer uppväckt Gonom ifrån de döda. Wisserligen war äfwen detta tillägg föranledt af frågan i v. 7: "So will fara ned i djupet? d. ä. att hemta Christus upp ifrån de döda"; men då wi weta huru Apostlarna, utan någon sådan anledning, öfwerallt framhålla Christi uppståndelse, såsom summan och beseglingen af allt hwad Han såsom vår Medlare utförde på jorden (se t. ex. 1 Cor. 15: 14, 17, 18; Apg. 2: 24; Rom. 4: 25; 1 Pet. 3: 21), så måste wi betrakta det såsom med full mening tillagdt. Ty det är ju ett nödvändigt stycke, att wi i vårt hjerta tro, det allt är fullkomnadt hwad till vår frälsning behöfdes: att synden är riktigt afplanad, lagen för oss helt fullgjord, Guds rättfärdighet rättse- ligt tillfredsställd, döden och djefwulen alldeles nedgjorda och den "ewiga rättfärdigheten framhafd". Men allt detta fullbordades och beseglades då Gud uppväckte vår borgesman ifrån de döda. Ut i denna korta bekännelse, om Christi uppståndelse, innefattas så- ledes allt hwad den troende själen behöfwer till sin fulla trygg- het och salighet. Hwad Apostelen här säger att en salig själ tror och bekänner, neml. att Jesus "är Herren", och att "Gud haf- wer uppväckt Gonom ifrån de döda", innebär således allt hwad den saliggörande tron omfattar. Det är således till saken det- samma som eljest helt kort heter, "tro på Jesum" (v. 11), "hafwa Sonen" (1 Joh. 5: 12), "äta Hans kött och dricka Hans blod" (Joh. 6) o. s. w. Och om en sådan tro på Christus vittnar ju hela Skriften, att "hwar och en som tror på Gonom, skall icke förgås utan få ewinnerligt lif".

Så warder du salig. Betänkom dock hwad det ordet inne- bär — salig! "Så warder du salig"! Kan jag warda "salig" — ewigt frälst och salig i Guds himmel? Bet jag någonting wist om den saken? Det är dessa frågor, som borde göra oss vår text öfwermåttan vigtig. Här talar nu Apostelen så, som om den saken wore alldeles wist och afgjord, neml. hwem som skall warda salig. Så är det ock. Apostelen säger bestämdt, att om du är en sådan bekännare, som blott af hjertats tro lifwas att bekänna din Frälsare (då du äfwen alltid har flera tecken af samma lefwande tro), så är det afgjort, att "du warder salig". Nu endast några år eller dagar i jemmerdalen, så är du inne i Guds ewiga rolighet! Ja, så alltför stort det än är, må det dock ut sägas: Det är i allt Guds ord alldeles afgjort, att så sannt du intill ändan lefwer i denna tro på Jesus, att du blott af tron lifwas att också bekänna Gonom, så är du en af dem, som skola en gång stå på Hans högra sida och inbjudas att be- sitta det riket, som oss är tillredt ifrån werldens begynnelse. Märk på det eftertryck, hwarmed Apostelen i denna vers brukar ordet "du" — "du", "din mun", "ditt hjerta". Han gifwer dermed hwarje läsare anledning att gå till sig sjelf med den frågan: Är

nu jag en sådan troende? Är i min mun denna bekännelse, som här omtalas? Brukar jag tala om Kristus — och det blott af mitt hjertas tro? Vi hafwa just så stor wisshet om saligheten, som det är sannt och verkligt, att wi i vårt hjerta tro på Jesus och med vår mun bekänna Honom.

10. Ly med hjertats tro warder man rättfärdig, och med munnens bekännelse warder man salig.

Detta språk lyder i gr.-t. egentligen sålunda: "Ly med hjertat tror man till rättfärdighet, och med munnen bekänner man till salighet". — Först märka wi, huru Apostelen nu nämner tron och bekännelsen i deras rätta ordning. Då han i v. 9 nämnde "munnens bekännelse" före "hjertats tro", war det till följd af ordningen i Moses språk om "mun" och "hjerta"; men här, då Apostelen will tala mera bestämdt om sjelfwa saken, sådan den egentligen förhåller sig, ställer han hjertats tro förut och munnens bekännelse efter.

Men hwarad det kan betyda, att Apostelen på detta sätt åtskiljer, huru man warder rättfärdig genom tron och salig genom bekännelsen, har blifwit något olika förstådt. Somliga hafwa ment, att Apostelen med detta åtskiljande blott åsyftade framställningens form och icke sjelfwa saken, så att det hela wille endast säga: med hjertats tro och med munnens bekännelse warder man rättfärdig och salig. Men denna uttydning motsvarar icke de punktiliga och uttryckliga ord, Apostelen här använder. Ja, då skulle ock bekännelsen kunna anses fordras för vår rättfärdighet, likasom tron — då wi likwäl se huru Apostelen, i enlighet med hela Skriften, här säger, att wi blott med hjertats tro warda rättfärdige. Vi måste derföre fasthålla, att Apostelen har en bestämd mening dermed, då han säger, att man "med hjertat tror till rättfärdighet och med munnen bekänner till salighet". Och då har man funnit meningen wara följande: Tron är ett i hjertat fördeladt verk, hwilket Gud allena ser; genom denna äro wi nu redan för Honom rättfärdige; men stola wi ock lefwa någon tid här på jorden, så måste denna hjertats tro framträda och uppenbara sig i kraft och gerning, om wi stola verkligt komma till himmelen. Detta trons framträdande sker då genom bekännelsen, hwilken blifwer likasom den uppenbara vägen till det verkliga emottagandet af den salighet, till hwilken wi redan genom blotta tron äga arfbrätt. Detta gäller för alla tider, men hade sin synnerliga tillämpning på den förföljelsestid, under hwilken Apostelen skref detta. Synnerligen då berodde de troznas verkliga erhållande af saligheten derpå, att de framhårdade i bekännelsen. De woro redan genom tron i hjertat för Gud rättfärdige och benådade; men om de verkligt skulle komma fram till den ewiga saligheten, det berodde derpå, om de kunde stå fasta i sin bekännelse, när det gällde att för Christi skull lida och förfäla allt hwad på jorden kært war, fader, moder, bröder etc., ja, frihet,

lif och blod. Då hette det rätteligen: "med hjertat tro wi till rättfärdighet, och med munnen bekänna wi till salighet" — eller till "frälsning", som ordet också betyder. (Jemf. Ebr. 10: 36—38; Cap. 3: 6).

Men äfwen då wi icke hafwa samma prof för vår bekän- nelse, som under dessa förföljelse-tider, kan dock vårt framkom- mande till saligheten bero af bekännelsen. Ty om icke hjertats tro får öfwa sin kraft i bekänne-else, så öföfres nådens verk i själen, dels genom själfwa den otrohet, som ligger deri, att wi icke bekänna vår Herre, dels emedan werlden alltid har dubbel makt öfwer oss, då wi icke vittna om sanningen. Och hwad det an- går, att wi med vårt tigande om Christus öföfwa den in- neboende nåden, så grundar sig detta på det förhållandet, att om tron verkligen är i hjertat, så måste der nödvändigt wara en inre håg och drift, dels att wilja tala om de stora och dyra skatter, hjertat nu erhållit, dels att med sanningens vittnesbörd utöfwa det nit om Herrens ära och den kärlek till nästan, som med tron följa. Och när menniskan icke lyder, utan emotstår Andens drift och maningar, så föröföfres nådens verk i själen, likasom en instängd eld, hwilken icke får lust, måste öföfwas och utslodna.

Sålunda förstå wi då hufvudmeningen af de orden, att wi "med hjertats tro warda rättfärdige och med munnens bekänne-else salige". Både tron och bekännelsen äro nödvändiga till salighet, men på helt olika sätt. Inför Gud warda wi rättfärdiga och benådade endast genom hjertats tro, hwilken omfattar den full- komliga rättfärdigheten af Kristus, så att, om den troende ge- nast döer, han ingår i lifwet, förrän någon bekänne-else tillkommit; men skall han lefwa någon tid här på jorden, då fordras bekän- nelsen till ett för Andens lif nödvändigt uttryckande och utöf- wande af den nådekraft, som genom tron bor i hjertat. — Wid detta ställe är också värddt att märka på orden "hjertats tro", el- ler: "wi tro med hjertat". Denna är den saliggörande tron — icke den tro, som endast bor i hufvudet, i en förståndets öfwer- tygelse om sanningen, utan den som bor i hjertat, d. w. s. är ett själen begär, behof, sökande och sträf wande (ty så- dant betecknar "hjertat" i andligt språk). Dersöre uttryckes också trons lif så ofta i Skriften med "hungra", "första", "söka", "begära", "åkalla", "komma till Jesus" o. s. w. Ja, hwad "hjertats tro" är, kan man t. ex. se i den besynnerliga företeel- se, som wi såda hos Pärjungarna, då deras Herre war dödad, att äfwen när förståndets tro, eller öfwerthygelsen om Gonom, war rubbad, så att de sade: "wi hoppades (förut), att Han skulle wara Israels förlossare, men" etc., de likväl så hängde wid Go- nom med hjertats kärlek, att de icke kunde aflåta att söka Go- nom och tala om Gonom. Sådant säger också hwad "hjertats tro" är, till skilnad från det kalla förståndets. — Och "med hjertats tro (säger Apostelen) warda wi rättfärdige", d. ä. med denna tro

emottaga wi Christi rättfärdighet, hwilken ock derföre kallas "tron's rättfärdighet" (Cap. 4: 13). Sjelfwa tron utgör icke rättfärdigheten, men den infätter oss i Christi rättfärdighet; derföre säges här egentligen: "Wi tro till rättfärdighet". — Men huru wi genom denna tro warda salige, derom så wi se mera i nästa vers. Här wilja wi deremot något grundligare betrakta orden om bekännelsen.

Huru bekännelsen är nödwändig till salighet, skola wi i synnerhet finna om wi djupare betänka den sanningen, att der tron är i hjertat, der måste nödwändigt vara en inre håg och drift att wilja tala om de stora statter, hjertat nu erhållit; der måste ock vara en kärlekens nitälskan om andras frälsning och Herrens ära, hwilket kärleksnit äfwen måste uttrycka sig i ord. Medförer den lefwande tron alltid en sådan håg och ett sådant kärleksnit, då följer wisserligen, att om en troende likwäl icke bekänner sin Frälsare, han måste emotstå och qwäfla Andens maningar i själen. Men då följer ock, att de som icke weta af denna inre håg att tala om de himmelska statterna, ej heller detta kärleksnit om andras frälsning, måste ännu icke hafwa den lefwande tron i sina hjertan. Här blifwer då den första och wigtigaste frågan: Är det säkert, att den lefwande tron nödwändigt måste medföra denna inre håg och lust att tala om sina stora statter, samt detta nit om andras frälsning? Emedan denna sanning uppdagar mycken falsk andlighet, så möter den ock alltid många motsägelser. Låtom oss då pröfwa dessa i ljuset af Guds ord. Salig den själ som från sin falska andlighet uppvaknar och låter Guds ord råda!

Motsägelsen börjar ofta med en sammanblandning af något sannt och något falskt, då man t. ex. säger: "Många kunna wackert tala om Gud och Jesus, om tron och nåden, men med sitt lefwerne förneka de Gonom; derföre: Bekänn Gonom med ditt lefwerne, så kan du tåga med munnen — så wida du icke blifwer särskildt uppfordrad att bekänna din tro; då må du ock bekänna med munnen, eljest icke". — Härpå swaras, att det tyvärr är sannt, det många kunna wackert tala om Gud och Jesus, hwilka likwäl förneka Gonom med lefwerne, och att desse gjorde wist bättre om de tege; det är ock sannt, att wi nödwändigt måste bekänna Gonom med allt vårt lefwerne; men nog står det ändå fast, hwad Herren och Hans vittnen betyga, att den lefwande tron måste utbrista äfwen i "munnens bekännelse", ja, att den måste medföra en inre lust och drift dertill. Herren Kristus säger: "Der edra egodelar äro, der är ock edert hjerta"; och "dermed hjertat fullt är, deraf talar munnen" (Matth. 6: 21; 12: 34). Så säger Herren. Och dessa Hans ord bewisa sin sanning i alla möjliga förhållanden, då man beständigt och stundligen hör af människors tal hwad som uppspyller deras hjertan. När du hörer köpmannen först och sist tala om waror och penningar, eller du hörer åkermannen tala om wäderlek och årswärt,

då tänker du att sådant tal förräder hvad som uppfyller deras hjertan. Men när nu Herren Kristus säger, att det äfwen gäller om andliga förhållanden, att "dermed hjertat är fullt, deraf talar munnen", då vill du göra ett undantag från den eljest erkända, allmänna regeln. Vittnar icke sådant, att något mäktigt band håller din själ fången, så att du "icke lyder sanningen", ja, att du själf ännu icke erfårit den hjertats uppfyllelse af de himmelska skatter, som gör att man med lust talar om desamma? Kanste känner du och många menniskor, hvilka under en lång förfluten lefnad aldrig en stund talade om Jesus och det himmelska, men nu hafwa blifvit så förvandlade, att de hafwa en sådan inre lust och drift till bekännelsen, att de icke ens med hot och straff kunna derifrån afhållas. Der ser du för ögonen hvad dessa Christi ord innebära: **Dermed hjertat fullt är, deraf talar munnen.** — Och så uppfyllda af det himmelska hafwa deras hjertan blifvit endast genom tron, den saliga tron, att de nu hafwa Guds nåd, äro Hans barn och vänner och skola så ewighetligt lif. Apostelen säger: "Efter wi hafwa densamma trons Andä, som skrifvet är: Jag tror, detsför talar jag; så tro wi och, detsför tala wi och" (2 Cor. 4: 13). Märk! Apostelen säger, att vårt talande beror endast af tron. Och han har här anfördt Davids ord i Psalmen 116: 10. Men der tillägger David, att han så talade, fastän han för sin bekännelse blef förföljd: "Jag tror, detsför talar jag; men jag warder swärligen plågad". Och åter: "Jag håller frid, men när jag talar, taga de till att örliga" (Ps. 120: 7). Och hvarsför talade han då? Det skedde då icke på någon uppfordran, utan han säger så: "Jag tror, detsför talar jag". Jag tror sådana herrliga ting, att jag kan icke tåga; mitt hjerta blifwer för fullt och brinnande; jag talar, fastän de då örliga emot mig. — Ut i alla dessa ord, af Kristus, af David, af Apostelen, säges uttryckligt, att det ligger i trons och hjertats natur, att man gerna vill tala om det, som blifvit hjertats skatt och uppfyllelse — att der den sanna trons anda är, der måste det blifwa en inre håg och drift, dels att tala om sina herrliga skatter, dels att nitälska för själars wäl och Herrens ära.

Och huru är wäl något annat mössligt, då det redan ligger i allas vår natur, att gerna wilja tala om det som uppfyller hjertat? Nu har själen fått den outhärligt stora skatten och lyckan, att vara förlik med Gud, vara ett Guds barn och hafwa Hans löfte om himmelen herrlighet. Har man allt sådant endast i förståndet, då blifwer wi för deraf ingen hjertats lust och drift; men har det blifvit lefwande och sannt i hjertat, huru kan man då tåga derom? Se här är saken: "På tro och tro är stor skinnad" (Euth.). Apostelen talar om en tro, som är lif och sanning i själen. Då måste der nödwändigt blifwa en inre lust och drift att tala om dess omätliga skatter. Om några blott wilja söka sin lycka i en annan werldsdal — de hafwa det hoppet, att

der skall det bättre lyckas; de försälja sin egendom i fäderneslandet; de skola der lemna slägt och wänner och fara bort öfwer werldshafwet — är det möjligt, att de under alla förberedelser och under sjelfwa resan icke skulle tala med hwarandra om sitt stora företag? Twärtom tala de nu om ingenting så mycket, som om detta. Nu har en troende Christen en ännu större lycka i sigte; han "sökter ett bättre fädernesland, det himmelska"; han skall öfwergifwa alla sina gamla syndiga förhållanden; han skall gå genom en farlig werld och följa sin Herre under många strider, men ock många hugswalelser, till att intaga ett rike, som ewigt är: Skulle han med allt detta aldrig tala här om med sina wänner? Skulle den nya kärleksomsorg, som Anden werkar, aldrig framträda i hans tal? O, må wi aldrig förneka för oss hwad wi stundligen erfara och Herren Kristus uttryckligen säger: **Dermed hjertat fullt är, deraf talar munnen.**

Här säga dock ännu några: "Men det finns ju likwäl så många fromma Christna, hwilka aldrig hafwa denna art att wilja tala om det de tro, men bewisa sin tro med sina gerningar". Derpå swaras nu endast: Hwar står det skrifwet? Hwar står det i Guds ord, att sådana äro Christne, hwilka aldrig hafwa lust att tala om Kristus? — "Men de äro ju så fromma?" — Jo, och dock: Hwar står det skrifwet att de äro Christna? Fromhet, en stilla, redlig och menniskowänlig wandel, kan komma från många källor, utan att vara trons frukt. Hwar står det skrifwet, att de, som fått en så stor skatt i hjertat, som Kristus är, kunna tala om honom? Med Skriftens ord och exempel för bögnen kan endast så mycket medgifwas, att wi äro späda och eljest swaga barn i nåden kunna till en tid, eller wisja tider, wara andligen stumma; men aldrig war det Guds mening, att de skulle alltid så förblifwa. Till en tid kunde Joseph af Arimathia wara Jesu lärjunge "lönligen, af rädsla för Judarna"; det war ock en tid då Nicodemus gick endast under nattens slöja till Jesus; men på en annan tid framträdde de båda med en öppen bekännelse (Joh. 19: 38 - 40). Det är helt annat om wi af swaghet, för menniskofruktan eller köttets tröghet, stundom tala om Herren — sådant kan ännu alltid hända de trogna och står äfwen alltid under förlåtelse, emedan de för all synd och brist söka både förlåtelse och ny kraft wid nådastolen — men helt annat är det, om vår tro och andlighet är af sådan art, att den aldrig medfört denna inre lust och drift att bekänna Jesum. Här måste Guds ord gälla mer än alla menniskors tankar och tycken. Och nu lärer Guds ord uttryckligt, såsom wi redan sett, först, att det ligger i sjelfwa naturen, att wi gerna tala om det som uppfyller hjertat; för det andra, att den sanna tron uppfyller hjertat med stora, himmelska skatter, samt med nit om Herrens ära och själars wäl, och att allt sådant då måste wilja framträda äfwen i vårt tal. Vidare lärer Guds ord, att de trogne i alla tider bekänt Jesum, icke blott med gerningar, utan också med munnen —

"deraf talar munnen", sade Herren Kristus — "med munnen bekänna wi", säger vår text. Och Skriften lärer, att de talat icke blott på uppfordran, utan af hjertats fullhet — "dermed hjertat fullt är, deraf talar munnen". Så säger Herren.

Allt allt detta följa nu i synnerhet trenne wigtiga lärdomar. Den första: Har du ännu aldrig fått den arten, att det blifwit din lust att tala om det andliga; har du ej heller det kärleksnitet om Herrens ära och andras frälsning, att du önskar dig kunna tala något, som kunde tjena dessa wigtiga ändamål, så tag för afgjort, att du icke ännu erfarit hwad den lefwande tron är; utan att, om du ock af alla anses för en Christen, du är i någon falsk, sjelfgjord fromhet. — Will du då hjälpa saken på det sättet, att du nu börjar bemöda dig att tala om Jesus, för att så erhålla det tecknet på den lefwande tron, så heter detta: att endast göra något för att bedraga sig sjelf. Skriften talar om en bekännelse, som går af den inre håg och drift, hwilka verka af sjelfwa tron — icke en bekännelse som kommer af ett framtvingadt bemödande. Nej, lät öfwertryga dig, att du saknar sjelfwa källan till bekännelsen, den lefwande tron. Klaga då denna nöd för Herren, och gif dig icke tillfreds, förrän du kommit till en sådan tro, som sjelf medför de verkningar, hwilka du i hela Skriften finner i alla tider hafwa följt af den samma tron.

Den andra lärdomen är denna: Har du genom Guds stora nåd kommit till en sådan tro på Jesus, att det blifwit din lust att tala om Gonom med dina wänner och att kunna vittna om Gonom till andras wäl och till Hans ära, om du ock dagligen förödmjukas af stor swaghet och försumlighet här — men märk, om det dock är din lust, och du har den arten, att när du upplifwas i din tro, du ock får en förökad lust och kraft i bekännelsen — så wet, att, alla dina brister oaktadt, detta vittnar att Herren gjort nåd med dig och verkat i dig den tro, som vår text och hela Skriften omtalar. Uti kött och blod ligger aldrig denna lust att tala om Jesus, detta kärleksnit om själars frälsning och Herrens ära. Så skall Guds verk igenkännas af dess frukt, äfwen af "läpparnas frukt, de Hans namn bekänna" (Ebr. 13: 15; Ps. 14: 3).

Den tredje lärdomen är: Om du erfarit allt detta och ännu efter anden har lust att vittna om Herren*), men köttets tröghet, werldens fiendskap eller wänskap, med flera omständigheter, förhindra dig: waka då och bed, att du icke här följer köttet och blifwer Anden olydig; ty då kan åter Guds verk i dig förqwas. Här gälla nu textens ord: "Med hjertat tror man till

*) Frågan är icke om att "gå ut och predika" — "fare icke hwar man efter att wara lärare" (Jac. 3: 1) — utan endast att, jemte kallens trogna skötsel, använda stunder och tillfällen att tala något uppbyggligt, då hela werlden talar blott om såfängliga ting.

rättfärdighet; men med munnen bekänner man till salighet". Äro wi redan för Gud rättfärdige, så skola wi också komma till salighet — "om wi annars förtröfningen och hoppets berömmelse intill ändan fast behålle" (Ebr. 3: 6).

11. En Skriften säger: Hwar och en som tror på Sonen, skall icke komma på skam.

Här bekräftar nu Apostelen med Skriften hwad han i det föregående sagt, att wi rättfärdiggöras endast genom tron på Kristus. Han hade redan i v. 4 sagt, att Kristus är lagens ände, till rättfärdighet för hwar och en som tror; han hade i v. 5 visat huru hårda lagens villkor äro, för att afstå oss allt hopp på dess väg; sedan har han mot dem, som i osäkerhet speja hit och dit efter Kristus, förklarar, att wi skola hafwa Sonen endast genom tron på ordet (v. 6—10). Nu visar han, att detta icke war någon ny lära, utan stod redan skrifvet i de gamla, heliga Skrifterna, således, att det war den gamla enda vägen, på hvilken menniskor ifrån världens begynnelse blifwit frälska. "En Skriften säger (Es. 28: 16): Hwar och en som tror på Sonen, skall icke komma på skam".

Äf detta språk, som förekom äfwen i Cap. 9: 33, höra wi nu åter, i korta och bestämda ord, att med det enda, att en själ tror på Kristus, hon "skall icke komma på skam". Då blifwer det visserligen af stor vikt att rätt och väl förstå hwad denna tro är, hwad i Skriften menas med att "tro på Jesus". Och måtte wi då åter betänka, hwad under Cap. 9: 30, erinrades, att den som vill hafwa ett fast och osvikligt begrepp om hwad den saliggörande tron är, måste taga det ur Skriftens egna ord. Der se wi det likasom med ögonen, neml. i de tydliga exemplen af dem, som erhöillo Christi eget vittnesbörd, att de trodde till salighet. Tänk hvilken trygghet, då wi få se hwad Kristus sjelf erkände för en saliggörande tro! Och hurudana woro nu de, som erhöillo detta Hans vittnesbörd? Det war ju alltid några nedslagna syndare eller synderskor, hvilka, med allt hwad de efter lagen försökt till sin frälsning, woro lika hjälplösa och förtappade och dertfore nu kommo till Jesus, såsom den utlofwade Frälsaren, för att af Sonen erhålla förlåtelse och all nåd. Med mer eller mindre ljus öfwer Hans verk till vår frälsning, fingo de alltid det vittnesbördet: "Din tro hafwer frälsit dig", när blott det enda fanns hos dem, att de woro förlorade och hjälplösa under lagen och sökte allt hos Jesus, så att de också blefwo fastade wid Sonen, blefwo Hans folk, som nu bekände och följde Sonen. De erhöillo nu visserligen den Heliga Andan med dess frukter; men redan förrän dessa framträdde, medan de ännu lågo wid Jesu fötter, kanske gråtande, fingo de redan det vittnesbördet, att de hade tron — och med tron förlåtelse och all Guds nåd. På samma sätt skall hwarje själ intill världens ända warda frälsd. När äfwen du, med alla försök att sjelf underkufwa syn-

den och vinna Guds nåd, är lika förtappad och hjälplös, men stannar för evangelii ord, intages af detta och drages till Frälsaren, så att du nu söker allt i Honom och blifwer fästad wid Honom; så skall Han också till dig säga: "Din tro hafwer frälsat dig"; så har också du sannerligen hwad Skriften menar med "tro på Jesum". Och nu säger vår text, att om du blott förblifwer i sådan tro på Honom, så skall du också en gång verkligt erhålla hwad du på Hans ord hoppats af Honom. "Ty Skriften säger: Hvar och en som tror på Honom, skall icke komma på skam!"

Skall icke komma på skam — d. ä. du skall icke blifwa bedragen i ditt hopp på den salighet, du sökt hos Kristus. Huru märkt och tvifvelaktigt det än ofta ser ut under vandringen, skall slutet alltid kröna ditt hopp, när du blott lefwat i tron på Honom. Detta är nu ganska snart fattadt med förståndet, men måtte Gud väcka oss att besinna det! Denna fråga, om att icke "komma på skam", är en ewighetswigtig fråga. Den bör tjena somliga till väckelse, somliga till stor tröst. Hoppet på den slutliga saligheten kan wara antingen sannt eller falskt. Vi skola betänka, att nästan alla menniskor hafwa något hopp för ewigheten. Grunderna för menniskornas sista förhoppning äro mångfaldiga. Utom den allmänna grunden, neml. en blandning af Guds barmhertighet och egen förtjenst, har också hvarje otrogen wärligen något järfkildt, hwarpå han hoppas, som skall mildra hans skuld, eller rentaf innebära en förtjenst. Men må detta wara hwadhelt någonsin kan nämnas eller tänkas, så skall alltid deras hopp på den yttersta dagen komma på skam. Endast de, som i Biblens mening "tro på Sonen", skola krönas med salighet i Hans tillkommelse.

Men nu är det ju det dessse, hwilka under pröfwotiden så ofta anfäktas med denna fruktan: "Blott jag icke ändå, efter allt hwad jag trott på Herren Jesus, till slut kommer på skam". Så många och swåra äro de trognas pröfningar, så mäktigt deras inneboende förderf, så bekymrande deras brister och swagheter, så underlig och död deras Herres nåd, så olika och förbryllande Hans regering, och slutligen, så grymma djefwulens glöddande flott, att mången trogen själa har med oro tänkt: "So wet om jag icke tror och tror så länge, tilldes jag stannar i fördömmelsen". Den ene har sin wärsta anfäktelse-källa i någon mycket ihärdig frestelse, som han med all bön och andra nådens medel aldrig blifwer rätt fri, utan ännu alltid drages med; den andre ser sitt hela lif så fullt med synd, försumlighet och otrohet, att han icke kan anse det möjligt, det Guds Ande kan bo hos honom; den tredje lider af en så bekymrande torrhet och kallförmåga, en så stor brist på allwar, angelägenhet, sondasorg, bön m. m. att han fruktar det han är en skrymtare, affomnad, andligen död. Då blifwer frågan: Måne blott det enda, att jag dock ännu tror på Jesus, hänger wid Honom, icke kan umbära Honom,

Skall betrygga mig mot all fara? Uti föregående vers stod ju äfwen: Om du ock "bekänner med din mun?" Der war ju således ännu ett villkor? — Härpå må korteligen swaras: Orden om bekännelsen och alla Andens frukter innebära intet nytt villkor, utan endast bekräftningar på den enda saliggörande tron. Vår din tro inga frukter, har du icke ens fått lust att tala om Herren Kristus, ej heller något kärleksnit för själars frälsning, så är allt detta blott bewis, att du icke ännu erfarit hwad tron will säga. Om din tro twärtom burit sådan frukt, att du blifwit en ny människa, att både ditt inre och yttre lif fått en ny riktning, så att du lifligt igenkänner både denna lust till bekännelse och detta kärleksnit, så har du redan vittnesbörd, att din tro är af det rätta och lefwande slaget. Men hör och märk! Du kan dock ännu dragas med alla de nämnda skröpligheterna. Det är en gansta allmän willjarelse, att man tänker det den samma tron och Andens frukter skola utesluta dessa uselheter, alldeles såsom om ibland Andens frukter äfwen uppräknades syndfrihet.

"Nej", säger du, "icke hel syndfrihet, men blott så mycket helig kraft, att synden icke skulle så mäktigt intaga och så ofta kullkastat mig. Jag tycker att sådant måste vara att "göra synd" och vara "syndens träl" (Joh. 8: 34; 1 Joh. 3: 8) ja, att "sjelfswilljande synda" (Ebr. 10: 26). — Swar: Swar står i Ordet en sådan förklaring? Hwad säga oss helgonens historia och klagan? Det är icke att "göra synd", eller "sjelfswilljande synda", när du icke är ense med dig om synden, utan för all förstådd synd ligger wid nådastolen och der af nåden lifwas i det sinnet, som ogillar och förbörmer förtets kärlek till synden. Apostelen säger: "När jag gör det jag icke will, så gör icke jag det, utan synden, som bor i mig". Den människa är icke "syndens träl" eller "öfwerwunnen af synden" (2 Pet. 2: 19) som icke är öfwerwunnen i sinnet (Rom. 8: 5), utan för allt, hwad hon wet vara hennes käre Frälsare emot, flyr till honom om hjelp och förlossning. Hade Judas haft det sinnet, så hade han icke blifwit förlorad. — Och korteligen: wi skola alltid betänka, att der Andens frukter finnas, hwilka bewisa trons lif och äkthet, kunna alla widlådande uselheter aldrig bewisa motsatsen. Då du genom tron blifwit en ny människa, som ännu alltid hänger wid Kristus, kan wäl ännu mycket vara hos dig att bestraffa, beklaga och förbättra; men med det enda, att du likwäl lefwer i tron på Kristus, är du dock ett nådabarn, intager du dock himmelen. Måste du ock ännu alltid känna en så mäktig strid emellan köttet och Anden, som Apostelen omtalar i Cap 7: 15—25, och du måste med honom utropa: "Jag arma människa, ho skall lösa mig från denna dödens kropp?" så kan allt detta elände dock icke bewisa att tron är falsk, ej heller tillintetgöra det ewiga nådesförbundet, i hwilket du står endast genom tron på Kristus, och genom hwilket allt elände skall vara under förlåtelse. Det är dock "ingen förbömelse för dem, som äro i Christo Jesu" (Cap.

8: 1). Med det enda, att någon "hafwer Sonen, hafwer han lifwet" (1 Joh. 5: 12). Ja, Apostelen säger, att då någon med hjertats tro bygger på den enda grunden, Kristus, om han ock derpå bygger så illa, att hans verk warder förbrändt, och han "lider skada" (gr.-t.), han mister sin lön för sitt byggande (v. 14), "warder han likväl sjelf salig — dock såsom genom eld" (1 Cor. 3: 11—15). Märk! för den enda omständigheten, att han med hjertats tro byggde på den rätta grunden, måste han dock blifwa salig, fastän han byggt så illa — ja, fastän han t. o. med i läran byggt så illa (ty egentl. derom talar Apostelen). Mycket mer skall all den brist, som wi sjelfwa (ej blott efter den sanna läran, utan ock efter ett heligt sinne) ogilla, fördöma, be-gråta, hos oss sjelfwa bestraffa, vara under en beständig förlåtelse, för den Herrens Christi förtjenst och förswar, på hvilken wi tro (1 Joh. 2: 1). Sådant vittnar Skriften öfverallt. Sådant säger oss detta språk: "Hwar och en, som tror på Sonom, skall icke komma på skam". Wi hafwa endast genom Sonom en ewig nåd, ja ett nåd-rike, hvilket skall vara wäldigt öfwer alla de brister, som ännu widläda och bekymra oss. Dertill är Kristus gifwen, att Han skall vara en verklig Frälsare och Förswarare, och då icke för några blott tänkta och inbillade, utan för verkliga synder. Prisadt ware Hans namn! "Hwar och en som tror på Sonom, skall icke komma på skam".

12. Det är ingen åtskilnad emellan Jude och Gref; ty en Herre är öfwer alla, rik öfwer alla dem som åkalla Sonom.

Det är ingen åtskilnad. Till att utveckla och tillämpa det nyss sagda: "Hwar och en, som tror" etc., säger Apostelen här att det i fråga om saligheten är "ingen åtskilnad emellan Jude och Gref" (hedning); de äro alla syndare och warda alla lika fritt af nåd rättfärdige genom en och samma tro på Kristus (Cap. 3: 9—24). Judarna, med sin myckna religion, och wilda hedningar, som icke ens varit efter rättfärdighet, skola lika fritt benådas, när de åkalla Jesu namn. Och med alla de olikheter, som äfwen efter deras omvändelse widlädde så olika folk, förblefwo de, endast genom tron på Sonom, i samma nåd. — Ty en Herre är öfwer alla. Alla folk och alla enskilda menniskor hafwa en och samma Herre, en och samma Skapare, en och samma Frälsare; det kan då ingen åtskilnad vara i deras salighetsväg; de måste då alla hafwa samma tillträde och samma löften af den ende, gemensamme Herren. — Att Apostelen med "Herre" åsyftar Kristus, den af Fadren oss sände Återlösaren och Salighetshöfdingen, hvilken all makt gifwen är i himmelen och på jorden, det se wi på många ställen (t. ex. Phil. 2: 10, 11; 1 Cor. 1: 2, 3, 7—10). — Rik öfwer (eller "för") alla dem, som åkalla Sonom. Herren är "rik", ja wisserligen öfvermåttan rik på nåd och krafter, så att wi icke behöfwa liksom med

nsjugghet tänka, att icke alla folk och syndare kunna få så stor och fri nåd, eller att någon af oss skall warda lottlös i Hans nåd och löften, eller i det himmelska arfwet. Han är rik på all den nåd, wi behöfwa; det är för Honom ingen swårighet att gifwa oss allt det, hwarom wi åkalla Honom.

Äfwen detta kunna wi lätteligen erkänna; men måne wi och tro det, när det gäller? Tror du att Herren kan med lätthet gifwa dig allt det du behöfwer? Då den spetälste sade: "Will du, så kan du göra mig ren", så hade han redan deri en början till tröst. Så wore det och för oss en stor tröst, om wi, under syndens och lagens hot i samwetet, kunde rätt tro detta och säga: "Will du, så kan du genast stänka mig förlåtelse, äfwen om min synd wore tusenfaldigt större — en så rik försoning eger du". Kunde jag och, wid den förskräckande känslan af syndens och frestelsens makt öfwer mig, af hjertat säga: "Will du, så kan du i denna stund befälla frestaren wika, befälla helig lust och kraft att inträda i mitt hjerta"; så wore redan detta en stor tröst. Men ännu mycket mera, om jag derjemte trodde att Han och är rik på god wilja, "rik i barmhertigheten, för sin stora kärleks skull", ja, trodde att Han och "älskat oss den tid wi ännu døde woro i synderna" (Eph. 2: 4, 5) — då skulle jag ju alldeles frimodigt säga: "Du både kan och will göra det bästa med mig. Då behöfwer jag icke mistrosta, utan kan med wisshet weta, att om du och dröjer att sända den hjelp, jag begär, det endast kommer af någon din wisshet och särskilda afstigt, icke af någon brist i din wilja eller förmåga". Sådant skulle wi besinna wid orden: "Herren är rik för alla dem, som åkalla Honom".

13. En hwar och en som åkallar Herrens namn, skall warda salig.

Att detta åkallande af Herrens namn betecknar att i tron åkalla Jesus, eller förutsätter tron på Honom, säges uttryckligt i nästa vers: "Huru skola de åkalla den de hafwa icke trott på?" Wi weta således, att här icke talas om hwilket åkallande som helst, t. ex. då man åkallar Gud utom Kristus, eller och eljest utan tro, med inbillning om någon egen förtjenst, ropar på Herren Kristus; nej, här talas endast om det åkallande, som sker i tron på Honom, hwilken är föremålet för evangelii predikan, som i de följande versarne omtalas (v. 14, 15). Men föremålet för evangelii predikan är Herren Kristus. Må wi väl minnas detta: Att "åkalla Herrens namn", är att i tron åkalla Jesu namn. Dertill fordras att känna Gud såsom en rättfärdig Gud, att känna sig sjelf såsom en förtappad syndare, och så mycket känna Frälsaren, att någon förtröstan till Honom uppstår i själen, hwaraf nu uppkommer ett åkallande, suckande och bedjande om all nåd. Detta förutsättes nödvändigt, då "hwar och en, som åkallar Herrens namn", hafwer detta bestämda löfte: "han skall warda salig" (Jemsf. v. 11).

Sedan wi förstått detta, är texten klar och säger oss med de mest oinskränkta ord: "Hwar och en — hwar och en, som åkallar Herrens namn, skall warða salig". Orden äro tagna ur Joels 2 Cap., der det handlas om den Heliga Andes utgjutande i Christi tid, och i v. 32 slutas med den majestätiska förkunnelsen: Och det skall ske: So som helst Herrens namn åkallande warder, han skall frälst warða. — Höre nu detta alla werldens ändar: "So som helst Herrens namn åkallar, han skall warða salig". Hören detta, alla förtwiflade hjertan. Det är en allmän nådes-utropning för syndare: "So som helst Herrens namn åkallar, han skall warða salig". Hören detta alle I, som ännu menen, att Herren skall göra en åtskillnad på personer, I, som säga: "Om jag blott wiste, att det ock hörer mig till!" Hören den högtidliga förklaringen af Herrens mun: "So som helst" — "ho som helst Herrens namn åkallar, han skall warða salig". Under alla möjliga omständigheter, med alla möjliga synder och uselheter, med all möjlig swaghet i tro, i kärlek, i lyd-nad: Om den arme syndaren dock för allt detta "åkallar Herrens Jesu namn" — åkallar, om ock icke med en stark tro, dock med ett hjertligt begär att kunna tro; åkallar, om ock icke med en ordentlig bön, dock med "Andens ousägliga suckande"; åkallar, om ock icke med en fullständig kunskap, dock med en Bartimei otystliga rop: "Jesu, Davids son, war kunna dig öfwer mig!" så "skall han warða salig". Detta är ett ord, som går högt öfwer alla omständigheter; det är en regel utan undantag, att "ho som helst som åkallar Herrens Jesu namn, skall warða salig". Om en af Gud nyss uppväckt själ, med alla sina brister i ånger, bättring, tro, dock börjar att åkalla Jesu namn, så war-der hon salig. Om en fallen Christen, med sin mest otillbörliga synd, flyr till nådestolen och åkallar Jesu namn, så warder han salig. Ja, om en helt affallen Christen ännu waktar upp och med den förlorade sonen återwänder till den öfwergifne Fadren, så warder det blott glädje i himmelen för Guds änglar. Swem helst du må wara, huru helst du må hafwa det, här är alltid den säkra vägen till frälsning. Detta ord utesluter ingen. "So som helst — hwar och en — som åkallar Herrens namn, skall warða salig". Prisadt ware Hans namn ewinnerligen! Amen.

Nytt och Gammalt från Nådens Rike.

Huru olika man hör.

Ur ett bref från en af våra äldre kolportörer.

"Jag har nu i några wector varit ute på en missionsresa. Behöfvet och frågandet efter Guds ord är stort, men striderna i vår upprörda tid många, äfwen emellan dem, som lesa af samma dyr-